

nieuwsblad v d. Eemsvaard - editie Zelfshuizen
14-6-86

Kinderen niet dwingen een andere taal te spreken

GRONINGEN - Voor de meeste mensen die regelmatig naar Radio-Noord luisteren, zal de naam Siemon Reker, hij woonde vroeger in Uithuizen niet onbekend zijn. Men kent hem waarschijnlijk als een persoon die zich inzet voor het groninger dialect. Momenteel is hij, in ieder geval tot januari 1986, werkzaam als streektaalfunctionaris in opdracht van de provincie Groningen. Zijn taak is tweedelig: het bevorderen/stimuleren van het gronings en het verrichten van wetenschappelijk onderzoek naar het gronings. De streektaalfunctionaris ziet de toekomst van het groningse dialect niet somber is.

Volgens Siemon Reker hebben de meeste leerkrachten een haat tegen het dialect: „Men gaat wel tijdens de biologielessen met de kinderen de natuur in, geschiedenis is ook belangrijk, maar het dialect niet. Dit komt omdat het dialect geen prestige had. Het was een handicap voor iemand als die alleen maar dialect kon. Wilde men tot de hogere klassen gaan behoren, dan moest men geen dialect spreken maar Nederlands”. Volgens Siemon Reker kwamen de onderwijzers uit de midden-klasse van de bevolking.

Er is nog veel onwetenschap van de onderwijzers tegenover de streektaal. Als voorbeeld noemt hij: „Schreef een leerling boederij in plaats van boederij, dan was dit een slordigheid van de leerling. Dit is echter een verkeerde benadering van de gemaakte taalfout”. Volgens de streektaalfunctionaris dreigt het groningse dialect niet uit te sterven. Men gaat zich voor dingen interesseren die zeldzaam worden. Gebouwen waar vroeger niemand in

wilde wonen, omdat ze te oud (en armoedig) waren, worden nu weer gerestaureerd. De streektaal „raakt weer in”. Men gaat zich weer voor het gronings interesseren. Wat er echter wel optreedt, is een verschuiving. Het gronings van vroeger is anders als het tegenwoordige groninger dialect. Er heeft een kwalitatieve verschuiving plaats gevonden. Het huidige dialect ligt dicht bij het standaardnederlands als vroeger. Siemon Reker is voorstander van tweetaligheid. Volgens hem hoeft een dialect tegenover het nederlands niet schadelijk zijn. „Een leerling krijgt op school niet alleen les in het nederlands maar toch ook in het engels of frans”, aldus Reker. Op de vraag of een dialect met het standaardnederlands samen gaan antwoordt hij: „Jawel, maar wel in contrast met elkaar leren”. Men moet de overeenkomsten en de verschillen van het dialect en het nederlands leren. Noa in het gronings kan na of naar in het nederlands betekenen. Deze verschillen moeten de leerlingen duidelijk worden gemaakt. Boederij zonder r is geen slordige taalfout van de leerling, maar een vergissing van die spreektaal met het nederlands. Nu zitten de leerkrachten echter met het probleem van wat is nu een vergissing en wat is nu een slordige taalfout? Kan men dit ook opzoeken in een gramaticaboek van het groninger dialect?

In augustus van dit jaar komt er een brochure uit die speciaal voor het onderwijs is bedoeld. Siemon Reker heeft brieven van leerlingen uit de derde en zesde klassen van de basisschool gekregen. Dit waren er zo'n 160 daarvan heeft hij een foutenanalyse gemaakt. Alle fouten van de leerlingen zijn gerangschikt naar soort. Dit geeft de leerkrachten o.a. een beeld van wat de meest voorkomende fout, etc., is.

CORRESPONDENTEN

Daarnaast wil Siemon Reker overall in de provincie Groningen correspondent hebben. Door middel van deze correspondentennet, wil hij de ver-

schillen in het groningse dialect beter leren kennen. „In Zoutkamp spreekt men anders gronings dan in Delfzijl”, aldus Siemon Reker.

Zo krijgt hij op den duur nog meer informatie/materiaal om het dialect per streek te bestuderen (analyseren), wat kan uitmonden in een aparte naslagwerk over een bepaald gebied. Het groninger dialect als een verplicht vak (als het fries en Friesland) op school ziet Siemon Reker niet zitten: „We moeten het rustig aandoen. Je moet kinderen niet dwingen om een andere taal te spreken”. Over het spreken van een streektaal buiten het gesproken gebied zegt hij: „Het is niet erg als een fries iets in het fries tegen mij vraagt, als hij het maar goed vindt dat ik in het gronings weer antwoord geef”!

Streektaalfunctionaris Siemon Reker.